

Депозиттер (2013-жылдын 1-жарым жылдыгы)

2013-жылдын январь-июнь айларында банктык депозиттер рыногунда 2012-жылдын экинчи жарым жылдыгына салыштырмалуу коммерциялык банктардын депозиттик базасынын тез арымда өсүшү байкалган, бул негизинен, рыноктун эки катышуучусундагы юридикалык жактардын валюта эсептериндеги каражаттардын кыйла өсүшү менен шартталган.

Жарым жыл ичинде кабыл алынган улуттук жана чет өлкө валюталарындагы депозиттер боюнча пайыздык чендердин көрсөткүчтөрү өткөн жылдын салыштырылып жаткан мезгилдеги маанилердин деңгээлинде сакталуу менен олуттуу өзгөрүүлөргө дуушар болгон эмес. Түзүмдөр боюнча депозиттик базанын өзгөрүүсүнүн жогорулатылган тенденциясы ишканалардын мөөнөттүү эсептериндеги акча каражаттарынын калдыктарынын көбөйүүсү, ошондой эле калктын талап боюнча төлөнүүчү депозиттеринин жана мөөнөттүү аманаттарынын өсүшү менен шартталган.

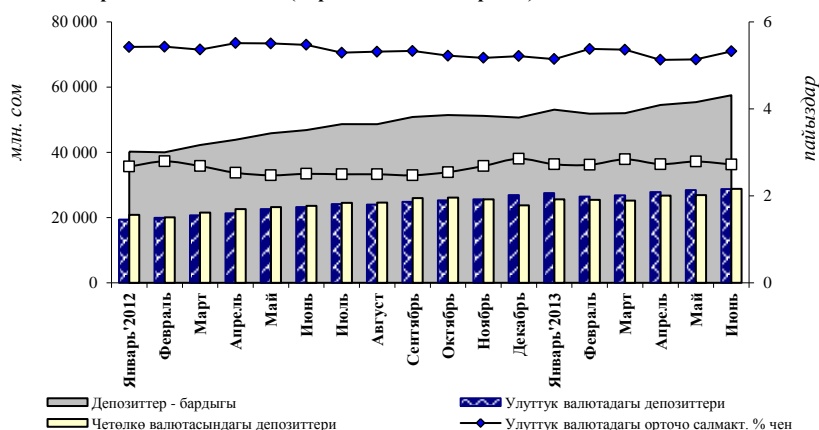
Кароого алынып жаткан мезгилдин акырына коммерциялык банктардын депозиттик базасынын көлөмү жыл башынан бери 13,5 пайызга көбөйүү менен 57,5 млрд. сомду түзгөн. Мында, көбөйүү депозиттик базанын валюталык түзүүчүсү сыяктуу эле, сом түрүндөгү аманаттардын эсебинен да 6,7 пайызга өсүшү менен камсыз кылынган (АКШ долларынын бекемделишин эске албаганда, депозиттик база 12,1 пайызга өскөн).

Жарым жылдыктын жыйынтыгы боюнча депозиттик базаны долларлаштыруу валюталык депозиттер көлөмүнүн жогорку арымда өсүшүнүн эсебинен 3,2 пайыздык пунктка, 50,0 пайызга чейин көбөйгөн.

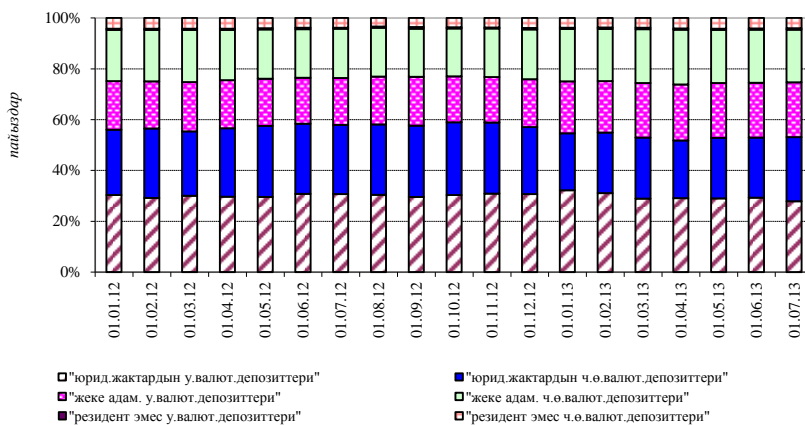
Калктын аманаттарынын алгылыктуу өсүш тенденциясынын негизинде, алардын депозиттик базанын түзүмүндөгү үлүшү 41,1 пайыздан 42,3 пайызга чейин жогорулаган (2-график).

2013-жылдын 1-жарым жылдыгында депозиттик базанын убактылуу түзүмүндө тартылуучу ресурстардын мөөнөттүүлүгүнүн көбөйүүсү белгиленген – эсептешүү эсептериндеги каражаттардын үлүшү 40,6 пайыздан 36,1 пайызга чейин төмөндөгөн, ал эми мөөнөттүү аманаттардын үлүшү 34,6 пайыздан 38,4 пайызга чейин жогорулаган. Банк кардарларынын талап боюнча төлөнүүчү депозиттериндеги калдык көлөмү (17,1 пайызга) көбөйгөн, анын натыйжасында алардын үлүшү январь-июнь айлары үчүн 24,8 пайыздан 25,6 пайызга чейин жогорулаган. Мөөнөттүү аманаттардын түзүмү

1-график. Иштеп жаткан коммерциялык банктардын депозиттеринин динамикасы (бир мезгилдин акырына)

2-график. Аманатчылар боюнча депозиттер түзүмү

депозиттик базанын жалпы көлөмүндө узак мөөнөттүү аманаттардын үлүшүнүн 0,2 пайыздык пунктка, 8,9 пайызга чейин (же мөөнөттүү депозиттердин көлөмүндө 23,3 пайыз) төмөндөө тарабына өзгөргөн, ошол эле учурда кыска мөөнөттүү аманаттардын салыштырма салмагы 4,0 пайыздык пунктка, 29,4 пайызга чейин көбөйгөн. Жыйынтыгында, мөөнөттүү депозиттердин дюрациясы жыл башынан бери 13,0 айдан 11,5 айга чейин, ал эми жалпы депозиттик базанын дюрациясы – 4,5 айдан 4,4 айга чейин азайган.

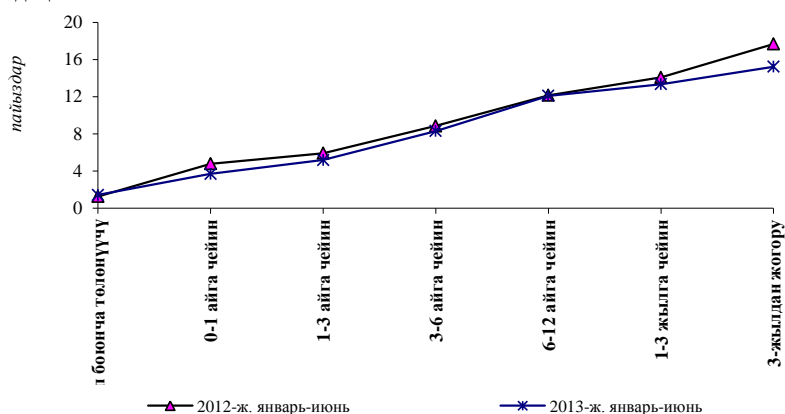
Рыноктун концентрациялануу индекси 0,11 деңгээлинде сакталган, бул концентрациялануунун орточо деңгээлине ылайык келет жана рынокто бирдей үлүшкө ээ тогуз катышуучунун катышуусуна эквиваленттүү.

Кароого алынып жаткан мезгил ичинде, коммерциялык банктарга депозиттердин агылып кирүүсүнүн көбөйүшү белгиленген. 2013-жылдын 1-жарым жылдыгында жаңыдан кабыл алынган депозиттердин¹ көлөмү 2012-жыл ичиндеги ушул эле көрсөткүчкө салыштырмалуу 11,3 пайызга көбөйүү менен 121,6 млрд. сомду түзгөн. Улуттук валютада жаңыдан кабыл алынган аманаттардын көлөмү 65,4 млрд. сомду (+18,9 пайызды), чет өлкө валютасында – 56,2 млрд. сомдук эквивалентти (+3,7 пайызды) түзгөн.

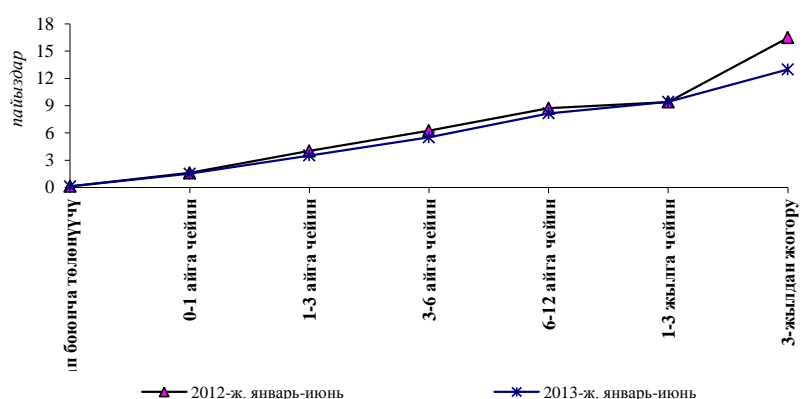
Түзүмдөр боюнча жаңыдан кабыл алынган аманаттардын көбөйүүсү, негизинен талап боюнча төлөнүүчү депозиттердин өсүшү менен камсыз кылынган, алардын көлөмү бир мезгил ичинде 9,7 пайызга көбөйгөн. Мында, талап боюнча төлөнүүчү аманаттардын үлүшү, негизинен, алардын кыска мөөнөттүү түзүүчүсүнүн өсүшүнүн эсебинен (0дөн 1 айга чейин төлөө мөөнөтү менен депозиттерден тышкары) мөөнөттүү аманаттардын үлүшүнүн пропорционалдуу кеңейиши менен 89,7 пайыздан 88,4 пайызга чейин төмөндөгөн. Жыйынтыгында, 2012-жылдын ушул эле мезгилине салыштырмалуу мөөнөттүү депозиттердин дюрациясы 10,4 пайыздан 10,1 пайызга чейин төмөндөгөн, бирок жаңыдан кабыл алынган аманаттардын дюрациясынын орточо көрсөткүчү 1,1 айдан 1,2 айга чейин жогорулаган.

Улуттук валютада жаңыдан кабыл алынган депозиттер боюнча орточо салмактанып алынган пайыздык чен сом түрүндөгү талап боюнча төлөнүүчү депозиттер боюнча чендин жылдык мааниде алганда 1,3 пайыздан 1,4 пайызга чейин

3-график. Мөөнөттүүлүк категориялары боюнча улуттук валютадагы депозиттердин пайыздык чендеринин орточо деңгээли

4-график. Мөөнөттүүлүк категориялары боюнча чет өлкө валютасындагы жаңы депозиттердин пайыздык чендеринин орточо деңгээли

¹ Жаңыдан кабыл алынган депозиттердин көлөмүндө банктардын кардарларынын эсептешүү эсептери эсепке алынбайт.

көбөйүүсүнүн эсебинен, 0,1 пайыздык пунктка жогорулоо менен 2,3 пайызды түзгөн. Мында, улуттук валютадагы мөөнөттүү депозиттер боюнча орточо салмактанып алынган пайыздык чен 9,4 пайызды (-0,4 пайыздык пункту) түзгөн.

Банктар боюнча алып караганда, улуттук валютадагы жаңыдан кабыл алынган мөөнөттүү депозиттер боюнча чендердин орточо деңгээли 23² коммерциялык банктардын ичинен 8инде жогорулаган, ал эми калган банктарда чендер төмөндөгөн. 2013-жылдын 1-жарым жылдыгында улуттук валютадагы мөөнөттүү депозиттер боюнча реалдуу чендин орточо мааниси өткөн жылдын ушул эле мезгилиндеги 10,3 пайызга каршы 1,2 пайызды түзгөн.

Чет өлкө валютасында жаңыдан кабыл алынган депозиттер боюнча чен, негизинен талап боюнча төлөнүүчү депозиттердин үлүшүнүн азаюусунан улам 0,1 пайыздык пунктка, 0,8 пайызга чейин жогорулаган. Мында, чет өлкө валютасындагы талап боюнча төлөнүүчү депозиттер боюнча орточо салмактанып алынган пайыздык чен өткөн жылдагы көрсөткүчтөн 0,1 пайыз деңгээлинде сакталган, чет өлкө валютасындагы мөөнөттүү депозиттер боюнча чен 0,8 пайыздык пунктка, 6,0 пайызга чейин төмөндөгөн.

Банктар боюнча чет өлкө валютасында жаңыдан кабыл алынган депозиттер боюнча чендердин орточо деңгээли иштеп турган 23 банктын³ ичинен 10 банкта төмөндөгөн, ал эми калган коммерциялык банктарда – чендер жогорулаган.

---

² 2013-жылдын 1-жарым жылдыгында иштеп турган банктардын ичинен 4 банк улуттук валютадагы мөөнөттүү депозиттерди тарткан эмес.

³ 2013-жылдын 1-жарым жылдыгында иштеп турган банктардын ичинен 4 банк чет өлкө валютасындагы мөөнөттүү депозиттерди тарткан эмес.